

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2021
Plénum

Nález:

spisová značka	PL. ÚS 18/2018
populárny názov	Výkaz daňových nedoplatkov
sudca spravodajca	Rastislav Kaššák
druh konania	konanie o súlade právnych predpisov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	08.09.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 89 ods. 3
analytická právna veta	Výkaz daňových nedoplatkov podľa § 89 Daňového poriadku, hoci je exekučným titulom, má deklaratórny charakter a nie je rozhodnutím ukladajúcim daňovému subjektu novú daňovú povinnosť. Pri exekučnom titule, ktorým je výkaz daňových nedoplatkov vzniknutých inak než v dôsledku právoplatných a vykonateľných daňových rozhodnutí, účinné presadenie základného práva daňového dlžníka na právnu ochranu nedovoľuje pri posudzovaní jeho návrhu na zastavenie exekúcie alebo odvolaní proti daňovej exekučnej výzve zohľadniť iba okolnosti, ktoré nastali po vyhotovení takého výkazu.
skutkový stav a základné fakty	Na návrh všeobecného súdu bol predmetom prieskumu súlad ustanovenia § 89 ods. 3 Daňového poriadku (zák. č. 563/2009 Z.z.) s čl. 46 ods. 1 ústavy. Všeobecný súd namietal, že výkaz daňových nedoplatkov podľa § 89 ods. 3 druhej vety Daňového poriadku (ďalej len „výkaz nedoplatkov“), ktorého zostaveniu nepredchádzalo vydanie právoplatného rozhodnutia o vyrubení dane, je exekučným titulom, ktorý však nie je možné v priebehu exekučného konania preskúmavať. Navrhovateľ dospel k záveru, že ak pred zostavením výkazu nedoplatkov nebolo vydané rozhodnutie o vyrubení dane, nemusí mať daňový subjekt vedomosť o svojom daňovom nedoplatku, čoho sa daňový nedoplatok týka, na aké obdobie sa vzťahuje alebo či je výška nedoplatku evidovaná správne.
z odôvodnenia	Podľa § 89 ods. 2 Daňového poriadku správca dane zostavuje výkaz nedoplatkov z evidencie daní, pričom jednou z náležitostí výkazu nedoplatkov [podľa § 89 ods. 2 písm. e) Daňového poriadku] je označenie pôvodnej splatnosti dane. Z uvedeného je zrejmé, že výkaz nedoplatkov sa vzťahuje na daňovú povinnosť, ktorá vznikla pred jeho zostavením a zároveň sa pred jeho zostavením stala splatnou. Výkaz nedoplatkov teda nemá konštitutívny charakter, nespôsobuje ani vznik novej daňovej povinnosti a nemá ani vplyv na splatnosť dane. Výkaz nedoplatkov nemožno považovať za rozhodnutie ukladajúce daňovému subjektu novú daňovú povinnosť. Hoci ide o exekučný titul, má výkaz

	<p>nedoplatkov deklaratórny charakter reflektujúci údaje z evidencie daní.</p> <p>V nadväznosti na uplatňovanie právnej ochrany daňového dlžníka v daňovom exekučnom konaní ústavný súd zdôrazňuje požiadavku ústavne konformného výkladu. Osobitne predmetná požiadavka vystupuje do popredia pri vykonateľných výkazoch daňových nedoplatkov, ktoré nevznikli v dôsledku právoplatných a vykonateľných rozhodnutí ukladajúcich daňovú povinnosť. V takýchto prípadoch je procesné prostriedky, ktorými sa daňový dlžník domáha právnej ochrany, potrebné posúdiť a uplatniť tak, aby popri sledovaní účelu daňovej exekúcie dôsledne rešpektovali základné právo daňového dlžníka na právnu ochranu. Nemožno tak za každých okolností vychádzať z výkladu, podľa ktorého v odvolaní proti daňovej exekučnej výzve či v návrhu na zastavenie daňového exekučného konania možno argumentovať iba okolnosťami, ktoré nastali až po nadobudnutí právoplatnosti exekučného titulu (napr. rozsudok najvyššieho súdu č. k. 4 SŽf/85/2014 zo 6. októbra 2015). Pri exekučnom titule, ktorým je výkaz daňových nedoplatkov vzniknutých inak než v dôsledku právoplatných a vykonateľných daňových rozhodnutí, účinné presadenie základného práva daňového dlžníka na právnu ochranu nedovoľuje zohľadniť iba okolnosti, ktoré nastali po vyhotovení takeého výkazu.</p> <p>Ústavný súd návrhu nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 89 ods. 3
klúčové slová	daň-rozhodnutie v daňovom konaní daň-daňový subjekt rozhodnutie-správne rozhodnutie

spisová značka	PL. ÚS 25/2020
populárny názov	Menovanie generálneho a špeciálneho prokurátora
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o súlade právnych predpisov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.09.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 30 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 31 Ústava Slovenskej republiky čl. 149 Ústava Slovenskej republiky čl. 150 Ústava Slovenskej republiky čl. 151 zákon č. 241/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
analytická právna veta	Pre vyslovenie nesúlady zákona s ústavou kvôli porušeniu pravidiel zákonodarného procesu je potrebné, aby už samotné porušenie legislatívnej procedúry malo priamy vplyv na ústavnosť prijatého zákona, a to najmä ako dôsledok závažného a svojvoľného porušenia pravidiel zákonodarného procesu národnou radou. Možnosť, aby sa generálnym či špeciálnym prokurátorom stala aj osoba, ktorá nie je prokurátorom, nie je v rozpore s princípmi právneho štátu a ústavným postavením prokuratúry.
skutkový stav a základné fakty	Generálny prokurátor a skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky namietali ústavnosť zákona č. 241/2020 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon o

	<p>prokuratúre (zák. č. 153/2001 Z. z.). Navrhovatelia uviedli, že pri prijímaní sporného zákona Národná rada Slovenskej republiky porušila viaceré pravidlá a princípy zákonodarného procesu, čo malo mať za následok protiústavnosť tohto zákona. Okrem toho tvrdili, že predmetný zákon odporuje ústave aj svojim obsahom predovšetkým z dôvodu, že umožňuje, aby sa generálnym a špeciálnym prokurátorom stali aj iné osoby, ako prokurátori; zároveň má aj ďalšie nedostatky, v dôsledku ktorých nie je napadnutá právna úprava dostatočne určitá.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietaným nedostatkom legislatívneho procesu</p> <p>Generálny prokurátor namieta, že vláda nevyužila možnosť zaujať k návrhu zákona stanovisko a ani nepožiadala odbornú verejnosť o právne názory, stanoviská a pripomienky v medzirezortnom pripomienkovom konaní. K návrhu napadnutej právnej úpravy tak nemala primeranú a účinnú možnosť vyjadriť sa ani samotná prokuratúra. Zámerom predloženia návrhu napadnutej právnej úpravy ako poslaneckého návrhu malo byť skrátenie legislatívneho procesu o pripomienkové konanie. Skupina poslancov naopak tvrdí, že v rámci legislatívneho procesu predseda národnej rady porušil svoju povinnosť doručiť návrh zákona vláde a požiadať ju o zaujatie stanoviska k nemu.</p> <p>Podľa navrhovateľov došlo aj k porušeniu zákona o rokovanom poriadku národnej rady, konaním gestorského výboru, pretože nerešpektoval lehotu na prerokovanie návrhu, ktorá nesmie byť kratšia ako 30 dní od pridelenia, a prezidentkou vrátený zákon prerokoval pred uplynutím tejto lehoty. Tomuto malo predchádzať neurčenie jednoznačnej a konkrétnej lehoty na prerokovanie vráteného zákona v gestorskom výbore predsedom národnej rady. Následne národná rada o vrátenom zákone rokovala ten istý deň, 2. septembra 2020, bezprostredne po doručení správy gestorského výboru, a nie až po uplynutí 48 hodín od doručenia správy gestorského výboru, pričom o skrátení tejto lehoty národná rada podľa skupiny poslancov nerozhodla a podľa generálneho prokurátora síce rozhodla o skrátení tejto lehoty, avšak v situácii, keď nešlo o jednoduchý návrh zákona. Národná rada napriek podaným pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom v druhom čítaní hlasovaním nerozhodla ani o skrátení lehoty pre tretie čítanie a návrh zákona prerokovala v treťom čítaní toho istého dňa, 2. septembra 2020.</p> <p>K porušeniu pravidiel legislatívneho procesu malo dôjsť aj tým, že ústavnoprávny výbor ako gestorský výbor prerokoval v druhom čítaní poslanecký návrh zákona až 15. júla 2020, hoci uznesením národnej rady mu bola na prerokovanie návrhu zákona určená lehota, uplynutie ktorej pripadá na 12., eventuálne 13. júl 2020.</p> <p>Ústavný súd rešpektuje pomerne širokú mieru úvahy národnej rady pri regulácii svojich vnútorných pomerov a zasahuje do nej len v nevyhnutných prípadoch. Pre vyslovenie nesúladu zákona s ústavou kvôli porušeniu pravidiel zákonodarného procesu je potrebné, aby už samotné porušenie legislatívnej procedúry malo priamy vplyv na ústavnosť prijatého zákona, a to najmä ako dôsledok závažného a svojvoľného porušenia pravidiel zákonodarného procesu národnou radou.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že pochybenia, ktorých sa pri prijímaní napadnutej právnej úpravy dopustila národná rada (predovšetkým nedodržanie niektorých lehôt podľa príslušných ustanovení zákona o rokovanom poriadku národnej rady, ako aj nedodržanie lehoty určenej v uznesení národnej rady č. 176 z 10. júna 2020 na prerokovanie návrhu zákona v druhom čítaní v gestorskom výbore do 32 dní odo dňa jeho pridelenia), nie sú takej ústavne neakceptovateľnej intenzity, ktorá by mala za následok vážne porušenie ústavných práv alebo princípov demokratického a právneho štátu.</p> <p>Základné záruky riadneho legislatívneho procesu dodržané boli. Jednotliví poslanci mali danú možnosť vyjadriť sa k predloženému poslaneckému návrhu,</p>

jednak vo výbore národnej rady, ako aj počas prvého a druhého čítania v pléne národnej rady. Ich možnosť vyjadriť sa a predkladať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k prerokúvanej úprave nebola postupom národnej rady ústavne neprípustným spôsobom obmedzená.

Ústavný súd dodáva, že predseda národnej rady splnil povinnosť doručiť návrh zákona vláde a požiadať ju o zaujatie stanoviska.

K namietanému nesúladu napadnutej právnej úpravy s čl. 12 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 36 ústavy

Generálny prokurátor je toho názoru, že v prípade, ak za špeciálneho prokurátora je zvolený kandidát, ktorý nie je prokurátorom, takejto osobe po zvolení do funkcie špeciálneho prokurátora nevznikne služobný pomer prokurátora, v dôsledku čoho sa na takúto osobu nevzťahujú ustanovenia zákona o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry upravujúce pracovné podmienky prokurátorov. Napadnutá právna úprava tým podľa generálneho prokurátora vytvára priestor pre nerovnosť v zaobchádzaní v sociálnych vzťahoch s osobou, ktorá v čase zvolenia do funkcie špeciálneho prokurátora nie je prokurátorom, v porovnaní so zaobchádzaním s inými prokurátormi.

Aj napriek nedostatku napadnutej právnej úpravy spočívajúcom v tom, že zaviedla možnosť kandidovať a byť zvolený za špeciálneho prokurátora aj pre osoby, ktoré nie sú prokurátormi, avšak výslovne neupravila vznik služobného pomeru prokurátora u takejto osoby, napadnutú právnu úpravu nemožno označiť za nesúladnú s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 36 ústavy, keďže jej generálnym prokurátorom namietanému diskriminačnému pôsobeniu možno predísť jej ústavno-konformným výkladom a následnou aplikáciou, na základe ktorých by sa jej jednotlivé ustanovenia a ustanovenia súvisiacich právnych predpisov vykladali a uplatňovali tak, aby práva a povinnosti a nároky vyplývajúce zo vzniku, zmeny a zániku služobného pomeru prokurátora sa uplatňovali aj na osobu zvolenú za špeciálneho prokurátora, ktorá nie je v čase zvolenia prokurátorom.

K namietanému nesúladu ostatných vecných (obsahových) nedostatkov napadnutej právnej úpravy s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 149 až 151 ústavy

Navrhovatelia za hlavný dôvod nesúladu napadnutej právnej úpravy s označenými článkami ústavy označili skutočnosť, že pripúšťa, aby za generálneho prokurátora bol vymenovaný a za špeciálneho prokurátora zvolený občan Slovenskej republiky, ktorý nie je prokurátorom.

Cieľom napadnutej právnej úpravy je zaviesť transparentný a širšiemu okruhu kandidátov otvorený model navrhovania a voľby kandidáta na funkciu generálneho prokurátora a kandidáta na funkciu špeciálneho prokurátora. Pre dosiahnutie tohto cieľa otvára prístup k funkcii generálneho prokurátora a k funkcii špeciálneho prokurátora aj osobám, ktoré nie sú prokurátormi, mení predpoklady pre vymenovanie do funkcie generálneho prokurátora a pre voľbu kandidáta na funkciu špeciálneho prokurátora po vzore kandidátov na funkciu sudcu ústavného súdu a zavádza povinné verejné vypočutie všetkých kandidátov na funkciu generálneho prokurátora a funkciu špeciálneho prokurátora pred ústavnoprávnym výborom národnej rady.

Ústavný súd rešpektuje, že zákonná úprava podrobností týkajúcich sa vymenúvania a odvolávania prokurátorov vrátane navrhovania a voľby kandidáta na funkciu generálneho prokurátora a kandidáta na funkciu špeciálneho prokurátora spadá do oblasti, v rámci ktorej zákonodarca požíva pomerne širokú mieru voľnosti a možnosti uváženia pri voľbe vhodného regulatívneho riešenia, za ktorú nesie politickú zodpovednosť.

	<p>Z obsahu návrhov možno vyvodíť obavy navrhovateľov, že napadnutá právna úprava vytvára priestor pre ovplyvňovanie nezávislosti prokuratúry na parlamentnej väčšine a zníženie záruk riadneho plnenia jej ústavného poslania chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.</p> <p>Ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov trestného konania je zabezpečovaná predovšetkým súhrnom procesných práv priznaných im osobitným právnym predpisom (Trestným poriadkom) vrátane systému opravných prostriedkov poskytujúcich im možnosť obrátiť sa v súvislosti s ochranou svojich práv v konečnom dôsledku na nezávislý súdny orgán, či už na sudcu pre prípravné konanie.</p> <p>Podľa ústavného súdu národnou radou zvolené legislatívne riešenie navrhovania a voľby kandidáta na funkciu generálneho prokurátora a kandidáta na funkciu špeciálneho prokurátora sa nedostáva do rozporu s princípmi právneho štátu.</p> <p>Navrhovatelia namietajú nesúlad napadnutej právnej úpravy s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy aj z dôvodu jej účelovosti, nejasnosti a nepresnosti, nejednoznačnosti, zmätočnosti, nepredvídateľnosti, nedostatočnej zrozumiteľnosti pre adresáta a jej rozpornosti s právnym poriadkom.</p> <p>Podľa ústavného súdu ustanovenia napadnutej právnej úpravy, pripúšťajú v jednej z viacerých možných alternatív ich výkladu a aplikácie aj alternatívu ústavne konformnú. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v prípade, keď právnu normu možno vysvetľovať v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi, neexistuje ústavný dôvod na zrušenie takejto právnej normy.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	PL. ÚS 48/03, PL. ÚS 29/05, PL. ÚS 11/2012, PL. ÚS 14/2014, PL. ÚS 17/2014, PL. ÚS 4/2018, PL. ÚS 26/2019, PL. ÚS 17/08, PL. ÚS 105/2011, PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 22/06
súvisiace právne predpisy	zákon č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	právna istota-predvídateľnosť práva práva a slobody – hospodárske, sociálne a kultúrne práva-právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky legislatíva, legislatívna činnosť, normotvorba-zákonodárny proces diskriminácia princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-princíp právneho štátu prokurátor, prokuratúra rovnosť, rovnoprávnosť-princíp rovnosti politické strany a hnutia-slobodná súťaž politických síl práva a slobody – politické-princíp slobodnej súťaže politických síl

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.